

brugsskoler. Den ene gaar ud paa, at Eleven skal være fyldt 24 Aar. Er han det, stilles der ingen yderligere Betingelser til ham. Men er han under 24 Aar, kræves det, at han skal skaffe en Attest til Vejle fra en Lærer eller fra en anden Mand, der er Skoleraadet bekendt, for, at han har tilstrækkelig Modenhed til at kunne følge Undervisningen paa disse Landbrugsskoler. Jeg kan ikke gaa med til dette Ændringsforslag, thi for mig staar det saaledes, at det vil betyde en meget stor Indskrænkning i Adgangen til disse Skoler, og jeg kan ikke indse, at det er nødvendigt at stille saadanne Betingelser for at blive optaget som Elev paa disse Skoler. Jeg maa i den Henseende holde mig til Lovforslaget, som det foreligger fra Ministerens Haand, hvor disse to Indskrænkninger eller overhovedet nogen Indskrænkning ikke findes, men hvor Adgangen er fri.

Den første Betingelse, som Flertallet foreslaar, de 24 Aar, forekommer mig at være en alt for høj Aldersgrænse. Jeg kan ikke indse, hvorfor det er nødvendigt, at et Menneske skal være 24 Aar for at kunne tage Del i denne Undervisning. Et ungt Menneske paa 18, 19 eller 20 Aar er i enhver Henseende, hvad aandelige Evner angaar, saa moden og udviklet, at han meget godt vil kunne følge denne Undervisning, hans Evner og hans Modtagelighed for Undervisningen vilte ikke blive større, fordi Aldersgrænsen skydes ud nogle Aar. Det kan have sin store Betydning for mange unge Mennesker, at de i en tidligere Alder kunne faa den Uddannelse, der her er Tale om, i Stedet for at vente til 24 Aars Alderen. Naar disse Folk først skulle have gennemgaaet deres Militærtjeneste og derefter gaa ind paa en Skole, vil man se, at de blive ret gamle, inden den Tid kommer, da de egentlig ere i Stand til med nogen Stædighed at kunne erhverve sig en lille Kapital, en lille Sum, saa at de med Tiden kunne komme i Besiddelse af en Husmandslod. Denne Aldersgrænse af 24 Aar bør ikke opretholdes, der er ingen Grund til at forlange saa høj en Alder.

Hvis de paagældende ere under 24 Aar, skulle de, for at kunne faa Adgang til Skolen, kunne præstere Attest fra en Lærer eller en anden Mand, som er Skoleraadet bekendt. Det forekommer mig ogsaa at være en ret betydelig Vanskelighed, man her stiller de unge Mennesker over for. Det er ikke altid saa nemt saadan at løbe hen og faa en Attest hos en Lærer.

Lad os tænke os en Tjenestekar, tjenende i et Sogn, hvori han ikke er født — det er meget almindeligt — men hvori han maaske har opholdt sig et Aars Tid eller to. Han søger saa hen til Læreren, men Læreren i Sognet vil som Regel ikke kende Tjenestekarlen, naar han ikke har gaaet i Skole i Sognet. Han vil, naar han vil være samvittighedsfuld, ikke kunne udstede en saadan Attest. Han kan saa gaa til en anden Mand, som er Skoleraadet bekendt. Denne anden Mand vil vel i Reglen være Tjenestekarlens Husbond. Men nu er Forholdet sikkert dette, at mange af vore Gaardmænd ikke ere i Stand til at dømme om, hvorvidt Tjenestekarlen har tilstrækkelig aandelig Modenhed til at have Udbytte af denne Undervisning. Mange kunne maaske gøre det, men der er sikkert mange af vore Gaardmænd, der ikke ere i Stand til at bedømme det, saa at disse Attester ville blive ret værdiløse, og i hvert Tilfælde ville de kunne volde Vanskeligheder for dem, der skulle præstere dem. Jeg vil gerne spørge det ærede Flertal i Udvalget, hvorfor det nu ogsaa skal være nødvendigt at skaffe saadanne Attester. Det forekommer mig, at den Undervisning, der her er Tale om, bør fra første Færd indrettes saaledes, at Eleverne ere i Stand til at følge den, den bør planlægges og ledes paa en saadan Maade, at den ikke kræver andre Forudsætninger, end at de paagældende ere Folk, som arbejde med god Vilje og ere i Besiddelse af almindelige Evner, almindelig Menneskeforstand. Naar det er Tilfældet, naar det er Elever, som møde paa Skolen med god Vilje og med almindelig sund Menneskeforstand, kan Undervisningen planlægges og ledes paa en saadan Maade fra første Færd, at de ere i Stand til at følge den og følge den med Udbytte. Det ærede Udvalgsflertal kan maaske oplyse os om, hvilke Fag der kræver saadanne Forudsætninger, at de ikke skulde kunne følges, med mindre vedkommende er i Stand til først at præstere en saadan Modenhedsattest. De Fag, der skal undervises i, tænker jeg, ville for en stor Del være Naturfagene, men Naturfagene paa en saadan Maade, at de ikke kræve bestemte Forudsætninger, i Matematik f. Eks. Naar Undervisningen ledes paa en fornuftig, jævnt fremadskridende Maade, vil den kunne følges af samtlige Elever, uden at det er nødvendigt at stille saadanne indskrænkende Betingelser som dem, Flertallet foreslaar.

Hvis Flertallets Forslag skulde blive vedtaget, forekommer det mig, at disse